duiding

Diergeneeskunde

duiding

Antibioticagebruik veehouderij moet verder omlaag

23 JANUARI 2012 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:53

In België daalt het gebruik van antibiotica in de veehouderij, maar niet snel genoeg. Tussen 2007 en 2009 gebruikten veehouders 12,8 procent minder antibiotica. Het tweede BelVet-SAC rapport wijst uit dat deze positieve trend in 2010 voorzichtig doorzet (-1,6%). Boeren gebruikten minder farmaceutica, maar kochten wel 16,3 procent meer antimicrobiële voormengsels bij mengvoederfabrikanten. In verhouding tot de veestapel blijft België bij de grootste gebruikers van Europa. “Het antibioticagebruik moet snel en duidelijk dalen, willen we ook in de toekomst de waardevolle eigenschappen van antibiotica kunnen bewaren in de dierlijke, maar ook in de humane geneeskunde”, beklemtoont Jeroen Dewulf, professor Diergeneeskunde aan de UGent. Om hieraan te verhelpen, werd door alle betrokken sectoren en de overheid het kenniscentrum AMCRA opgericht dat een rationele reductie van het antibioticagebruik tot doel heeft.

Foutief of preventief gebruik van antibiotica leidt tot resistentievorming bij bacteriën, waardoor infecties bij zowel dier als mens moeilijker te behandelen zijn. Het veelvuldig gebruik van antibiotica is dan ook een bekommernis voor zowel de dieren- als volksgezondheid. Zoals in de humane geneeskunde, worden in België nu ook de gebruikscijfers van antibiotica in de diergeneeskunde opgevolgd. Het BelVet-SAC rapport verzamelt gegevens via de groothandelaar-verdelers voor de antimicrobiële farmaceutica en via de mengvoederfabrikanten voor de antimicrobiële voormengsels.

antibiotica_A

Het rapport verschaft inzicht in het gebruik van antimicrobiële middelen bij zowel landbouwdieren als gezelschapsdieren. In deze reportage hanteren we de term ‘veehouderij’, maar weet dus dat in de totale hoeveelheid actieve substantie het antibioticagebruik bij paarden, konijnen, kleine herkauwers en huisdieren inbegrepen is. De evolutie in totale hoeveelheid actieve substantie kende een daling van 14,3 procent van 2007 naar 2008, om opnieuw te stijgen met 1,8 procent van 2008 naar 2009. Deze stijging van het totale gebruik werd vervolgens opnieuw gevolgd door een daling van 1,6 procent in de periode van 2009

naar 2010. Over de vier jaren heen verminderde de totale hoeveelheid actieve substantie met 14,2 procent.

De waargenomen daling is volledig toe te schrijven aan het verminderd gebruik van antimicrobiële farmaceutica. Het gebruik van antimicrobiële voormengsels steeg daarentegen met 70 procent van 2007 tot 2009, en met 16,3 procent van 2009 tot 2010. “In 2007 werd 10 procent van het totaal van de actieve substanties bij landbouw- en gezelschapsdieren ingenomen via mengvoeders. Dit aandeel steeg naar een kwart van het totaal verbruik in 2010”, bevestigt Yvan Dejaegher, directeur-generaal van de Belgische mengvoederfederatie BEMEFA. Meer dan 95 procent van het gemedicineerde mengvoeder wordt in de varkenshouderij gebruikt.

Lees ook:

Antibioticagebruik gratis meten en vergelijken.

“Een verschuiving naar gemedicineerde voeders is niet noodzakelijk een slecht fenomeen op voorwaarde dat het bijdraagt aan een reductie van het totaal antibioticagebruik in de veehouderij”, aldus Dejaegher. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer het totaal verbruik uitgedrukt in actieve substantie verkleint door de medicamenten niet meer op het landbouwbedrijf in te mengen via de drinkwaterinstallatie maar toe te dienen via het voeder. “In het voeder is de medicatie immers onder veel betere en homogenere omstandigheden ingemengd door de veevoederfabriek”, motiveert Dejaegher.

De meest aangewende klassen van antibiotica in 2010 waren de sulfonamiden en trimethoprim (89 ton), gevolgd door de penicillines (80 ton) en de tetracyclines (74 ton). De jaarlijkse toename van het gebruik van antimicrobiële voormengsels houdt verband met het gestegen gebruik van deze antibioticaklassen. Opvallend is de sterke toename van het gebruik van penicillines, meer bepaald amoxycilline, in gemedicineerde voormengsels: in 2010 wordt ongeveer 48 maal meer mengvoeder met amoxycilline gebruikt als in 2007 (stijging van 195 kg naar 9.333 kg).

“Absolute getallen kunnen misleidend zijn. Hoe meer dieren (biomassa) in een land aanwezig zijn, hoe meer antibiotica gebruikt zullen worden”, waarschuwt Evelyne De Graef, coördinator van het antibiotica-kenniscentrum AMCRA. “Daarom werd een berekening gemaakt in functie van de som van de geproduceerde kilo’s varkens-, pluimvee- en rundveevlees aangevuld met het aantal aanwezige melkkoeien vermenigvuldigd met hun metabool gewicht (500 kg per stuk). Dit laat ook toe om het antibioticagebruik in verschillende landen te vergelijken.”

In 2007 gebruikte België de derde grootste hoeveelheid actieve substantie per kg biomassa (168,7 mg per kg) van de 11 Europese landen die hun gebruik rapporteerden. Dit was 10,1 procent minder dan Nederland. Door de drastische daling tussen 2007 en 2010 bij onze noorderburen (van 188 mg naar 141 mg per kg biomassa), komt België in 2010, met 139 mg per kg biomassa, ongeveer op hetzelfde niveau als Nederland. Door de toename van de hoeveelheid geproduceerde biomassa in België, is dit cijfer evenwel met 5,6 procent afgenomen ten opzichte van 2009.
Daar het gebruik van antibiotica bij dieren in België bij de hoogste van Europa blijkt te zijn, dringen inspanningen om dit te reduceren zich op. Ondanks de waargenomen daling van het antibioticagebruik in de diergeneeskunde in België tussen 2007 en 2010 (daling van 14,2% in totaal gebruik en van 17,5% in relatie tot de geproduceerde biomassa), is het essentieel dat deze trend in de nabije toekomst voortgezet wordt. Dit is van groot belang om het opduiken en de verspreiding van ernstige vormen van resistentie (MRSA, cefalosporine resistente E. coli) tegen te gaan.

“Al wie betrokken is bij het houden van dieren draagt verantwoordelijkheid”, zegt Jeroen Dewulf, professor Diergeneeskunde en voorzitter van de raad van bestuur van het kenniscentrum AMCRA. Om tot nog betere resultaten te komen, en omdat alle partijen zich bewust zijn van het probleem, werd recent de vzw AMCRA (‘Antimicrobial Consumption and Resistance in Animals’) opgericht, een kenniscentrum dat gegevens over antibioticagebruik en -resistentie bij dieren zal verzamelen en analyseren. Op basis hiervan zal AMCRA in overleg met alle belanghebbenden in de veehouderij een gericht antibioticabeleid uitstippelen. “Dit beleid moet vertaald worden in campagnes die zowel de veehouder als de dierenarts tot gedragswijziging aanzetten, een aanpak die in de humane geneeskunde reeds jaren loont”, aldus Dewulf.
AMCRA is een initiatief van alle betrokken actoren uit de sector en wordt mede ondersteund door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV). “De bereidheid om te veranderen is groot bij alle betrokken sectoren”, benadrukt de voorzitter van het kenniscentrum. “Ik ben ervan overtuigd dat de volgende maanden op constructieve wijze voorstellen zullen worden uitgewerkt om het gebruik nog te verminderen.” Het is de bedoeling om jaarlijks een rapport op te stellen om zo de evolutie van het antibioticagebruik in de veehouderij op de voet te volgen en de impact van de regulerende maatregelen op dit gebied beter te kunnen inschatten. Dit alles met als doel zowel de dierengezondheid als de volksgezondheid te bevorderen.

De BelVet-SAC studie is uitgevoerd aan de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent (Eenheid voor Veterinaire Epidemiologie) in opdracht van het FAGG. Klik hier voor het volledige BelVet-SAC rapport.

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada